

Ontmoetingskerk Laren (NH) - kerst - 25 december 2018 - Mattheus 2

Waaraan wijd ik mijn talenten.

Voor die vraag komen we in ons leven allemaal te staan.

De vraag is niet: of je talenten hebt.

Die heeft iedereen. Of het nu een talent voor koken is of voor tuinieren, een talent om te spreken of om te luisteren, talent om te schilderen of muziek te maken, een talent om in het openbaar op te treden of om achter de schermen dingen te regelen, een talent om te zorgen of een om te onderwijzen, een talent om mensen te ontroeren of aan het lachen te brengen, een talent om met kinderen om te gaan of juist met volwassenen, een talent om te besturen of een talent om gewoon te doen wat je moet doen.

De vraag is niet of je talenten hebt. De vraag is: waarvoor gebruik je ze.

Het valt me op dat nogal wat oud-politici en artiesten zich met overgave gaan inzetten voor goede doelen. Alsof ze op latere leeftijd ontdekken dat er meer is dan geld verdienen.

En hoe je met je talenten anders dienstbaar kunt zijn aan het welzijn van mensen.

De Amerikaan Al Gore maakte de film *An inconvenient truth*, en zette daarmee het klimaatprobleem op de agenda.

Lubbers ging zich inzetten voor vluchtelingen. Van Agt voor Palestijnen.

Zoiets geldt ook voor artiesten en profvoetballers, die goede doelen steunen.

Paul van Vliet werd ambassadeur van Unicef, Wendy van Dijk steunt Semmy,

Linda heeft haar foundation, net als Johan Cruijff en Edwin van der Sar.

Waaraan wijd je je talenten.

Dat is ook de vraag aan kantoren, scholen, bedrijven. *Waar gaan we voor.*

Is winstmaximalisatie het enige doel of willen we meer dan dat.

Willen we ook bijdragen aan een betere samenleving, een betere toekomst voor kinderen, een betere wereld wellicht.

We hebben allemaal talenten, onze materiele en geestelijke vermogens.

Waar zet je ze voor in. Die vraag gaat ons allen aan.

Wijzen komen in het verhaal van vandaag met hun goud, wierook en mirre.

Die wijzen, dat zijn wij met zijn allen.

Goud, wierook en mirre, dat is wat wij te bieden hebben.

Dat zijn onze vermogens. Onze talenten.

Als je naar kerststallen kijkt zie je vaak drie wijzen.

Een jongere zonder baard, een oudere grijsaard met baard en een donkere man.

Ze dragen namen: de jongste Kaspar, de grijsaard Melchior, de donkere Balthasar.

Of het er drie zijn geweest?

Soms hoor je dat er vier of vijf waren. In Syrië kennen ze er twaalf.

De Bijbel noemt geen aantal. Dat vind ik wel mooi.

Want de wijzen staan voor ons allen. Het zijn voorbeeldfiguren. Ze vertegenwoordigen alle mensen: de jongeren en de ouderen, de blanken en de donkere mensen.

Wij hebben het over wijzen. De Bijbel noemt ze *magoi*.

Dat zijn mensen met vermogens op religieus, maar ook op wetenschappelijk of zakelijk gebied. Mensen met materiele of geestelijke vermogens, zoals jij en ik.

Die wijzen waarover dit verhaal vertelt, komen uit het oosten, van over de grens van welk land en welke godsdienst dan ook.

De vraag is wat die wijzen met hun vermogens gaan doen.

Er is hun een licht opgegaan.

Het verhaal vertelt van een ster. Het is de ster van doorbrekend inzicht. De ster die je de vraag stelt: wat doe ik met mijn leven. Wat doe ik met mijn talenten.

De wijzen volgen die ster van het doorbrekende inzicht.

Die wijst hun de weg.

Zo komen ze met een omweg uit bij een kind. Het kind van wie gezegd wordt:

Die zal als een herder voor alle mensen zijn.

Die zal zich in dienst stellen voor het welzijn van mensen.

Bij dat kind knielen ze. Dat kind huldigen ze.

Aan dat kind geven ze hun goud, hun wierook, hun mirre.

Dat kind is geen doel op zichzelf.

Het heeft later gezegd:

Wat je aan de minsten van mensen doet, doe je aan mij.

Dat kind roept vandaag de vraag op: waaraan, aan wie besteed jij je tijd, aandacht, je vermogen, je talenten.

Het is geen doel op zichzelf, dat kind. Een middel. Het kan ook van jou een herder maken. Wie je ook bent. Hoe groot of klein je vermogen ook is.

Bij het kind openen de wijzen de schatkamer van hun vermogens.

Goud, wierook en mirre. Dat willen ze gebruiken voor waar dat kind voor staat.

Die geschenken van de wijzen zijn in de loop van de eeuwen op allerlei manieren geduid.

Een uitleg zegt dit:

Goud gaven ze omdat de ouders van Jezus zo arm waren.

Wierook omdat de stal zo stonk.

En mirre om het kind bij speciale gelegenheden te kunnen zalven.

Luther noemt goud, wierook en mirre geloof, hoop en liefde.

En iemand anders: wijs zijn, bidden en zuiver leven.

Ik geloof dat goud, wierook en mirre verwijst naar het beste dat jij en ik te bieden hebben.

Dit verhaal houdt je een spiegel voor. Het maakt ons duidelijk: waar je ook vandaan komt, welke huiskleur je ook hebt, welke godsdienst je wel of niet aanhangt, dit is de vraag waar het voor ons allen in het leven op aankomt: waaraan verbind jij je.

Waaraan komen jouw talenten ten goede?

Dat volgen van de ster van doorbrekend inzicht ging bij de wijzen niet in een keer.

Ze hebben heel omwegen gemaakt en veel weerstanden moeten overwinnen.

Uiteindelijk brengt de ster hen bij wie en wat ze moeten zijn.

Waar ze kunnen geven wat ze te bieden hebben. Hun talenten, hun vermogen.

Jij bent een van de wijzen.

Het is prachtig als je met je schatten kunt komen. Als je je rijkdom kunt delen, als je je geestelijke of materiele rijkdom kunt aanwenden voor wat dat kind belichaamt.

Maar als je denkt: wat heb ik nou te bieden?

Ik heb niet zoveel. Mijn handen zijn leeg?

Ergens in de wijde wereld woonde een oude, stokoude koning.

Zijn baard was lang, zijn haren wit, zijn rug krom en zijn knieën waren moe.

Als hij merkt dat ook zijn handen beverig worden, weet hij: het is tijd voor een nieuwe koning. Nou hoefde dat niet zo moeilijk te zijn. Hij had kinderen genoeg, maar de oudste nemen omdat dat gewoonte is, of de jongste, zoals in sprookjes, vond hij niet eerlijk.

Al zijn kinderen waren hem even lief.

Hij denkt lang en denkt kort en dan weet hij het nog niet.

'Wat doe ik toch moeilijk', zegt hij bij zichzelf, 'laat het land zelf maar kiezen'.

Wie zouden zij kiezen?

Hij roept zijn kinderen bij elkaar en zegt:

Trek het land in, leef er, beleef het, en breng het waardevolste van het land bij mij.

Wie dat het beste doet wordt de volgende koning'.

De kinderen denken: wat een moeilijke opdracht. Maar ze beginnen meteen en vertrekken.

Sommigen met pracht en praal, anderen met stille trom, de meesten met vrienden en raadgevers, een enkeling alleen.

De eerste is al gauw terug en sleept zakken tot voor de troon.

'Hier is het land', zei hij. 'Ik heb aan alles gedacht, hier is het zoute zand van de zee, het zilveren van de duinen. Hier is de zwarte aarde van de akkers en de vette klei van de wei.

Alles heb ik bij me....

Spoedig komt ook de tweede, met zware manden.

'Ik breng goede oogst mee', zegt hij blij. 'Kijk eens, lekkere appels, peren, noten en druiven, groenten, mooie sla en wortels ... het is een prachtig land. Alles groeit, alles bloeit er.'

De derde komt versierd met kettingen en armbanden.

'De mensen in dit land zijn ongelooflijk knap', zei hij. 'Alles kunnen ze maken. Scharen en naalden, hamers en spijkers, messen en ploegen, maar dit, dit vond ik echt het allermooiste'.

Zo komen ze terug, de een na de ander, allemaal, op een na ...

'Waar blijft ze nou', mopperen de kinderen.

'Wacht nog wat ... ' zegt de oude koning.

'Maar ze kan wel helemaal niet meer komen,' zegt de één.

'Verdwaald misschien', zegt de tweede. 'Of in een ander land gaan wonen', zegt de derde.

'Of niets van de opdracht begrepen', zucht de vierde.

'Wacht nog wat ... " zegt de oude vader.

Dan komt de laatste toch nog met lege handen.

'Waar is, wat heb ... " vragen de anderen.

'Ik wist niet hoe ik het mee moest nemen', zegt dit laatste kind.

'Hoe moet je tranen meenemen van de vrouw die je troost, of de lach van het kind met wie je speelt. " of het zweet van de boer die je hielp op de akker?

Ik heb geploegd en gehooïd, bloemen geplukt voor mensen die ziek waren, gepraat met wie alleen waren. Ik heb gedweïd en gezaagd, ik heb kinderen in mijn armen gedragen ...

Ik was bijna vergeten om terug te komen.

De oude koning lacht. Wat een talent!

Joden kennen een woord voor gewicht en licht. Kabood.

In het latijn is dat Gloria. We zingen het op verjaardagen en op kerst.

Echt gewicht heeft dit: met jouw talenten kun je leven lichter maken.
Maar ook dit: vertrouw ook op talent dat je niet van je zelf hoeft te hebben.
Vertrouw op licht op je pad, op lichtpunten, die je verstand te boven gaan,
zoals die ster aan de hemel. Vertrouw op licht dat schijnt over alle grenzen.
Vertrouw op goddelijke talent voor licht.

Amen